

Aanpassing modelstatuten lokale afdelingen

Besluit

Het Landelijk Bestuur vraagt het congres in te stemmen met het volgende voorstel:

- De Modelstatuten voor lokale afdelingen formeel (met terugwerkende kracht) te wijzigen, zodat deze in overeenstemming zijn met de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

Inleiding

De Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) verplicht verenigingen hun statuten aan te passen op onderdelen die zien op goed bestuur en rechtsgeldige besluitvorming. Voor lokale afdelingen gaat het om verduidelijking van verantwoordelijkheden van bestuurders, de regeling bij tegenstrijdig belang en het tijdelijk ontbreken van bestuursleden (belet/ontstentenis).

Tegenstrijdig belang

In de wet staat dat bestuurders en toezichthouders bij tegenstrijdig belang niet mogen deelnemen aan de beraadslagingen en besluitvorming. Ook staat in de wet hoe gehandeld moet worden als alle bestuurders of toezichthouders een tegenstrijdig belang hebben. Er is sprake van tegenstrijdig belang als een bestuurder of toezichthouder op zo'n manier een persoonlijk belang heeft, dat hij of zij niet meer in staat is om de belangen van de organisatie op een integere, objectieve en onbevooroordeelde wijze te behartigen.

Voor tegenstrijdig belang geldt dat 'oude bepalingen' die nog in de statuten staan, niet meer gelden als ze in strijd zijn met de WBTR. De nieuwe wet gaat zagezegd voor op de statuten van de stichting of vereniging. Het is echter verstandig om de statuten, als deze een oude tegenstrijdig-belangregeling hebben, op dit punt aan te passen.

Belet en onstentenis

Volgens de WBTR moet er een regeling in de statuten worden opgenomen over belet en onstentenis van alle bestuurders en/of alle toezichthouders. Belet betekent dat een bestuurder of toezichthouder tijdelijk zijn of haar functie niet kan uitoefenen (door langdurige ziekte of schorsing). Van onstentenis is sprake als er een vacature is bij terugtreden of ontslag.

Na een lang landelijk traject met verschillende notarissen, hebben lokale afdelingen in februari 2026 instructies ontvangen om hun statuten te wijzigen zodat deze per de wettelijke deadline van 1 juli 2026 in overeenstemming zijn met de WBTR. Deze instructies zijn gebaseerd op een door de notaris getoetst wijzigingssjabloon en modelstatuten en sluiten aan bij de uitgangspunten en toelichting zoals gepubliceerd op christenunie.nl/wbtr.

Aanvullend op deze reeds lopende lokale statutenwijziging, dienen deze Modelstatuten voor lokale afdelingen officieel goedgekeurd te worden door het congres. Juist ook met het oog op nieuwe afdelingen. Deze wijziging betreft hetzelfde door de notaris getoetste wijzigingssjabloon en behoeft alleen goedkeuring door het congres.

Voorgestelde wijzigingen Modelstatuten lokale afdelingen (WBTR)

De voorgestelde wijziging ziet op de volgende onderdelen van de Modelstatuten:

- Bestuur: taken, tegenstrijdig belang en belet/ontstentenis

Verduidelijking van de verantwoordelijkheden van bestuursleden, vastlegging van de procedure bij (potentieel) tegenstrijdig belang en een expliciete regeling voor situaties waarin één of meerdere bestuursleden tijdelijk of definitief niet in functie zijn.

Huidig

Artikel 11 lid 1:

Behoudens de beperkingen volgens de statuten is het afdelingsbestuur belast met het besturen van de afdeling.

Artikel 11 lid 2:

Elke afdelingsbestuurder is tegenover de afdeling gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak. Indien het een aangelegenheid betreft die tot de werkring van twee of meer afdelingsbestuurders behoort, is ieder van hen voor het geheel aansprakelijk ter zake van een tekortkoming, tenzij deze niet aan hem is te wijten en hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

Artikel 11 lid 3:

Indien het aantal afdelingsbestuursleden beneden het voorgeschreven minimum is gedaald, blijft het afdelingsbestuur bevoegd. Het is echter verplicht zo spoedig mogelijk een afdelingsvergadering te beleggen waarin de voorziening in de open plaats of de open plaatsen aan de orde komt.

Voorgestelde wijziging

Artikel 11 lid 1:

Behoudens beperkingen volgens de statuten is het afdelingsbestuur belast met het besturen van de afdeling en richt het zich naar het belang van de afdeling **en de met haar verbonden onderneming of organisatie.**

Artikel 11 lid 2:

a. Elke afdelingsbestuurder is tegenover de afdeling gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak.

b. Indien het een aangelegenheid betreft die tot de werkring van twee of meer afdelingsbestuurders behoort, is ieder van hen voor het geheel aansprakelijk ter zake van een tekortkoming, tenzij deze niet aan hem is te wijten en hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

c. Een afdelingsbestuurder heeft een tegenstrijdig belang indien hij of zij, of een naaste betrokkene, direct of indirect een persoonlijk of zakelijk belang heeft bij een besluit van de afdeling dat strijdig is met het belang van de afdeling en/of de met de afdeling verbonden onderneming of organisatie.

Indien een afdelingsbestuurder een direct of indirect tegenstrijdig belang heeft bij een te nemen besluit, dient hij of zij dit onverwijld te melden aan de andere afdelingsbestuurders. De afdelingsbestuurder onthoudt zich van deelneming aan de beraadslaging en besluitvorming over het onderwerp waarbij hij of zij een tegenstrijdig belang heeft.

Besluiten die zijn genomen in situaties waarbij een tegenstrijdig belang aan de orde was, worden schriftelijk vastgelegd. Deze vastlegging bevat een duidelijke beschrijving van de aard van het tegenstrijdig belang en de wijze waarop het besluit is genomen.

Indien alle afdelingsbestuurders een tegenstrijdig belang hebben met betrekking tot een te nemen besluit, wordt het besluit genomen door de afdelingsvergadering. Afdelingsbestuurders zijn verplicht om open en transparant te communiceren over het bestaan van tegenstrijdige belangen.

Artikel 11 lid 3:

a. Indien het aantal afdelingsbestuursleden beneden het voorgeschreven minimum is gedaald, blijft het afdelingsbestuur bevoegd. Het is echter verplicht zo spoedig mogelijk een afdelingsvergadering te beleggen waarin in de open plaats of de open plaatsen kan worden voorzien.

b. Bij belet of ontstentenis van één of meerdere afdelingsbestuurders worden hun taken waargenomen door de overblijvende afdelingsbestuurders. Indien de voorzitter is verhinderd, neemt de plaatsvervanger diens taken waar.

c. In het geval van belet of ontstentenis van alle bestuurders wordt zo spoedig mogelijk een afdelingsvergadering bijeengeroepen door ten minste twee leden van de ChristenUnie. Deze afdelingsvergadering zal voorzien in de aanstelling van een interim-bestuur.

d. Tijdens de periode waarin sprake is van belet of ontstentenis van alle afdelingsbestuurders, wordt het dagelijks bestuur van de afdeling waargenomen door één of meer door het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie daartoe

aangewezen personen, totdat door de afdelingsvergadering is voorzien in de aanstelling van een interim-bestuur.

e. Binnen drie maanden na het intreden van de ontstentenis of belet van alle bestuurders, moet de afdelingsvergadering bijeenkomen om te voorzien in de permanente herbenoeming of benoeming van een nieuw afdelingsbestuur, volgens de daarvoor geldende procedures van de afdeling.

f. In de hiervoor onder b tot en met e gemelde bepalingen wordt verstaan onder:

– belet: een situatie waarin een afdelingsbestuurder tijdelijk zijn of haar taken niet kan vervullen vanwege ziekte, schorsing of een andere tijdelijke belemmering;

– ontstentenis: een situatie waarin een afdelingsbestuurder definitief zijn of haar functie heeft neergelegd, bijvoorbeeld door ontslag, overlijden of het bereiken van de maximale ambtstermijn.